

Tromsø, 27.02.2023

Kommunal- og distriktsdepartementet og
Olje- og energidepartementet

Høringsuttalelse – forslag til endringer i pbl. og energiloven knyttet til vindkraft på land

Naturvernforbundet i Troms v/ styret har disse merknader til høringsforslaget fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Olje- og energidepartementet til endringer i energiloven og plan- og bygningsloven knyttet til vindkraft på land:

- 1) Vi er for det første negativ til forslaget om endring i pbl. § 12-2, som gir kommunene rett til å kreve at private utarbeider områderegulering for vindkraftanlegg, samt videre til forslaget om en endring i pbl. § 3-7 om at konsesjonsmyndigheten for vindkraft etter energiloven (Norges vassdrags- og energidirektorat), etter samråd med kommunen kan sende områdereguleringer for vindkraft på høring og legge dem ut til offentlig ettersyn.

Vi mener at de lokal- og regionalpolitiske åpne og demokratiske prosessene svekkes ved gjennomføringen av de konkrete forslagene om endring i pbl. § 12-2 og pbl. § 3-7. Dette på bakgrunn av at disse konkrete forslagene åpner for at privat utbygger og NVE leder planprosessen med områdeplan, og i stor grad legger føringene for prosessen. Vi mener dette i stor grad svekker tilliten til prosessen. Muligheten for allmennheten til å stille kritiske spørsmål svekkes etter vår erfaring når det er private aktører som legger premissene/føringene for prosessen. Videre er det slik at erfaring viser at private aktører sjeldent har nullalternativet/ ikke etablering som et alternativ når de setter i gang en prosess/utredning, sammenlignet med det offentlige. Videre er det slik at mange mindre kommuner ikke har kunnskapen nok til å stille de kritiske spørsmålene i møte med eksterne private aktører. Det er ikke forsvarlig at private aktører kan utarbeide områderegulering.

Det er heller ikke forsvarlig at NVE leder planprosessen på bekostning av lokalsamfunnet, ut ifra mange av de samme argumentene som allerede er vist til. NVE har ofte ikke den lokale kunnskapen og forståelsen som må til for å kunne vurdere fordelene og ulempene ved vindkraftutbygging opp mot de lokale interessene. NVE sin primære interesse og forståelse er særskilt de overordnede storsamfunnsinteressene, herunder behovet for mer fornyet energi. Vi er av den oppfatning at den lokale og regionale åpne og demokratiske prosessen svekkes ved at

NVE kan sende områdereguleringer for vindkraft på høring og legge dem ut til offentlig ettersyn.

- 2) Naturvernforbundet i Troms er videre negativ til at det fortsatt ikke stilles krav til uavhengige konsekvensutredninger. Det er belyst i mange sammenhenger at det er behov for uavhengige instanser til å kunne vurdere naturmangfold og øvrige forhold i saken. Da Biofokus i 2022 gjennomførte en evaluering av konsekvensutredninger på oppdrag fra Miljødirektoratet, konkluderte de med at en bør flytte ansvaret for å bestille kartlegginger fra utbygger til ansvarlig offentlig myndighet. Dette for å unngå en situasjon der utbygger tror at konsulenten jobber for å få deres planer lettest mulig gjennom beslutningstakerne. <https://biofokus.no/ny-biofokus-rapport-artskartlegging-i-konsekvensutredninger-etter-plan-og-bygningsloven/>
- 3) Vi er positive til at de samiske reindriftsrettighetene er viet oppmerksomhet. Høyesteretts avgjørelse i Fosen-saken understreker viktigheten av at saksbehandlingsreglene for både planavklaring og konsesjonsbehandling sørger for at berørte representanter for reindrifta blir involvert og hørt i forbindelse med behandling av tiltak som kan tenkes å gripe inn samiske reindriftsinteresser, slik at konsesjon ikke gis dersom tiltaket innebærer overskridelse av den materielle skranken som følger av SP artikkel 27. Primært ligger overholdelsen av reindriftsinteressene på staten, slik at de ikke kan delegere seg bort fra dette ansvaret. Det kan ikke forventes at alle kommuner har grundig kunnskap til SP artikkel 27 og samisk kulturutøvelse som reindrift. Regelverket må her tilpasses, slik at statens folkerettslige forpliktelser ivaretas via plan- og bygningsloven og energiloven. Sametinget har ikke konsultasjonsrett etter sameloven kapittel 4 i plansaker etter plan- og bygningsloven eller konsesjonssaker etter energiloven, men kan varsle innsigelse til både forslag til områderegulering og konsesjonssøknad. Når vindkraftsaker i første omgang skal behandles etter plan- og bygningsloven og energiloven må Sametinget, hvis de ønsker det, gis konsultasjonsrett etter alle vindkraftsaker etter plan- og bygningsloven og energiloven som omhandler reindriftsinteresser. En konsultasjonsrett på dette nivået legger til rette for at staten kan ivareta reindriftsinteressene, jf. SP artikkel 27.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Troms v/ styret